

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΙ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΜΕΛΕΤΗ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΤΑΦΡΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΥ

Στόχος της παρουσίασης

Να φανεί πως ένα **αντιπλημμυρικό** έργο, εκτός από την προστασία, μπορεί να συμβάλλει και στην **αναβάθμιση** της ποιότητας ζωής των κατοίκων της πόλης.

Αυτός ήταν και ο στόχος της μελέτης του Οργανισμού Θεσσαλονίκης

Νομικό πλαίσιο

- Οδηγία 2007/60/ΕΚ: **πρόληψη**, περιορισμός, αντιμετώπιση των πλημμυρών
- Ν.3199/9.12.2003 «Προστασία και διαχείριση των υδάτων»
- Π.Δ.51/8.3.2007 «Μέτρα και διαδικασίες για την ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση των υδάτων»
- ΚΥΑ 31822/1542/Ε103/21.7.2010 «Αξιολόγηση και διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας...»

Συμβατότητα του σχεδιασμού χρήσεων γης με τις ζώνες που εμπεριέχουν επικινδυνότητα πλημμύρας

Μελέτες του Οργανισμού Θεσσαλονίκης για την περιβαλλοντική αναβάθμιση των δύο βασικών περιφερειακών αντιπλημμυρικών έργων της πόλης

- **Μελέτη σχεδιασμού για την περιβαλλοντική αναβάθμιση του Δενδροποτάμου** (Μαλιόκας κ.α 1999) (URBAN).

Υλοποιήθηκαν έργα ήπιας περιβαλλοντικής διευθέτησης, ανάδειξης της κοίτης σε τμήμα του Δενδροποτάμου (2001)

- **Μελέτη Διευθέτησης της Περιφερειακής Τάφρου Θεσσαλονίκης και Ανάπλασης Περιβάλλοντος Χώρου** (Δίκτυο Α.Ε, Βαλιούλης & συνεργάτες, Γιαννακού, ΜΕΤΕ ΣΥΣΜ Α.Ε, Παππά, ΑγγέληςΜπαλτογιάννης, Γεωργιάδης, Κοτσιόβος, Μπουσμπύρας, 2007)

Η ΕΥΔΕ Θεσσαλονίκης προωθεί την υλοποίηση του έργου

Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Θεσσαλονίκης

Μελέτη Διευθέτησης Περιφερειακής Τάφρου Θεσσαλονίκης και Ανάπλασης Περιβάλλοντος Χώρου

Μελετητές

ΔΙΚΤΥΟ Α.Ε

ΗΡΑΚΛΗΣ ΒΑΛΙΟΥΛΗΣ &

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ ΑΘΗΝΑ

ΜΕΤΕ ΣΥΣΜ Α.Ε.

ΠΑΠΠΑ ΥΔΡΙΩΤΗ ΒΙΚΤΩΡΙΑ

ΑΓΓΕΛΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

ΜΠΑΛΤΟΓΙΑΝΝΗ ΦΩΤΕΙΝΗ

ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

ΚΟΤΣΙΟΒΟΣ ΣΠΥΡΟΣ

ΜΠΟΥΣΜΠΟΥΡΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Επίβλεψη

Π. ΖΕΪΚΟΥ Αρχ. Πολεοδόμος

Ν. ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΟΣ Τοπογράφος Μηχ

Μ. ΡΑΔΟΥ Χημικός Μηχ.

Γ. ΤΟΣΚΑΣ Συγκοινωνιολόγος Μηχ.

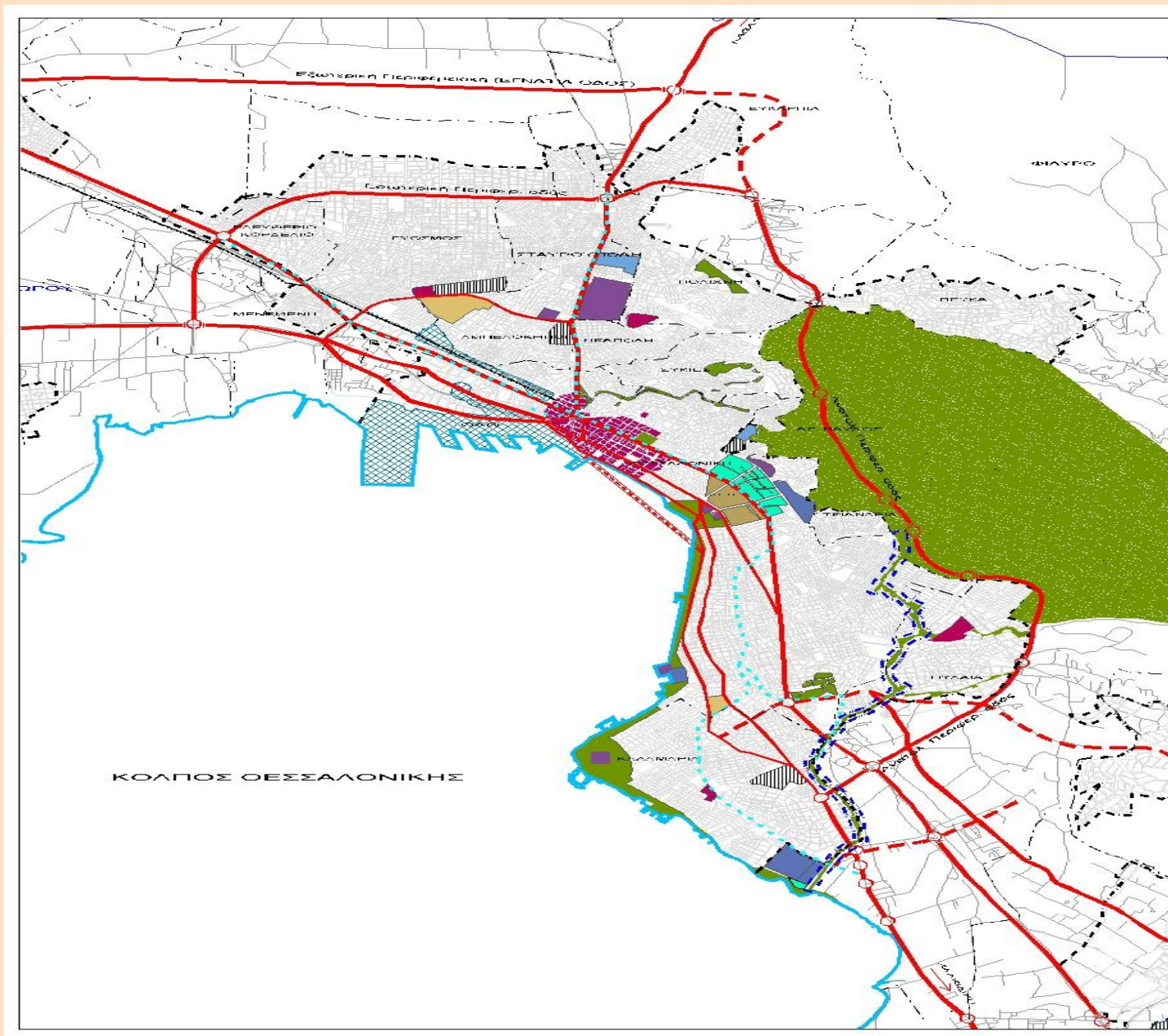
Στόχοι της μελέτης

- Εξασφάλιση της αντιπλημμυρικής προστασίας της ανατολικής Θεσσαλονίκης.
- Συμμετοχή της περιφερειακής τάφρου στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, βελτίωση της αισθητικής του τοπίου, της προσβασιμότητας και της ελκυστικότητας της Π.Τ. ως χώρου αναψυχής –περιπάτου.
- Διατήρηση της συνοχής των επιμέρους οικοσυστημάτων κατά μήκος της περιφερειακής τάφρου, ανάδειξή της ως συνεχούς ζώνης φυσικής βλάστησης από το δάσος μέχρι την θάλασσα.

Τα κυριότερα χαρακτηριστικά της Περιφερειακής Τάφρου

- Η Π.Τ. εκτείνεται από το δάσος μέχρι τη θάλασσα σε μήκος 9 km.
- Διατρέχει όλη την ανατολική και νότια περιοχή του ΠΣΘ, ένα από τα μεγαλύτερα τμήματα του συνεκτικού ιστού της πόλης.
- Είναι ο βασικός συλλεκτήρας ομβρίων της ανατολικής Θεσσαλονίκης.
- Συντηρεί ένα φυσικό οικοσύστημα, μοναδικό στην περιοχή που διασχίζει.
- Αποτελεί εν μέρει μια «τομή» του συνεκτικού αστικού ιστού και εν μέρει το όριό του με το διάχυτο τμήμα της πόλης.

Η Π.Τ. στο ΠΣΘ

Τμήμα της Π.Τ.: σύνδεση με το δάσος

Τμήμα της Π.Τ.: σύνδεση με τη θάλασσα

Ειδικές μελέτες

- Υδραυλική μελέτη
- Πολεοδομική μελέτη
- Αρχιτεκτονική μελέτη ανάπλασης
- Μελέτη φυτοτεχνικής διαμόρφωσης & έργων πρασίνου
- Μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Υδραυλική μελέτη

- Τοπογραφική αποτύπωση της Π.Τ.
- Υδρολογική μελέτη για Π.Τ. και συμβάλλοντα ρέματα (Τριανδρίας, Τούμπας, Μαλακοπής, Αγ. Παντελεήμονα-Ελαιόρεμα, ρ. Χαλίλ Ντερέ, ρ. Κυψέλης)
- Προσομοίωση της υδραυλικής λειτουργίας της Π.Τ.
- Έλεγχος επάρκειας για την πλημμυρική παροχή 100ετίας
- Εντοπισμός προβληματικών θέσεων
- Σχεδιασμός έργων εξασφάλισης αντιπλημμυρικής προστασίας σε όλο το μήκος της Π.Τ.

Συμπεράσματα υδραυλικής μελέτης

- Η Π.Τ. **καλύπτει** πλήρως τις ανάγκες αντιπλημμυρικής προστασίας της ανατολικής Θεσ/νίκης, σε όλο σχεδόν το μήκος της, με τοπικές εξαιρέσεις:
  - ο Στην εκτός σχεδίου περιοχή της Πυλαίας, όπου δεν υφίσταται αριστερό (ανατολικό) ανάχωμα.
  - ο Τα τεχνικά των οδών Παυσανία, οδού προς Θέρμη, οδού Ν. Ελβετίας-Πυλαίας, Ν. Αγ. Παύλου, επαρκούν οριακά.
  - ο Στην περιοχή “Σαμαράκια” Πυλαίας υπάρχει σοβαρό πρόβλημα διαβρώσεων των οχθών.
  - ο Η προστασία στις συμβολές των ρεμάτων Μαλακοπής, Ελαιορέματος, Κυψέλης είναι ανεπαρκής.
  - ο Η διαμόρφωση της εκβολής (περιοχή Εθνικής Σχολής Δικαστών) είναι ανεπαρκής.
- Σε μεγάλα τμήματά της η Π.Τ. είναι υπερδιαστασιοποιημένη.

Προτάσεις υδραυλικής μελέτης

- Κατασκευή αριστερού αναχώματος στην εκτός σχεδίου περιοχή Πυλαίας.
- Αύξηση της παροχευτικότητας στις προβληματικές θέσεις, με έργα διευθέτησης.
- Μικρά έργα υποστήριξης των επεμβάσεων ανάπλασης στις όχθες.
- Χρήση φιλικών προς το περιβάλλον υλικών (χώμα, σαρζανέτ, λίθοι) για τα έργα διευθέτησης.
- Διατήρηση γεωμετρίας στα υπερδιαστασιοποιημένα τμήματα για περιβαλλοντικούς λόγους.
- Κατασκευή έργων πρόσβασης για δυνατότητα καθαρισμού.

Πολεοδομική μελέτη

Εξετάζονται

- Οι χρήσεις γης, οι σχέσεις δομημένου-αδόμητου χώρου και οι σχέσεις δημοσίου-ανοικτού χώρου
- Αξιολογούνται συνθετικά τα πολεοδομικά χαρακτηριστικά
- Τα προβλήματα και οι δυνατότητες της περιοχής
- Τα προγραμματιζόμενα έργα που επηρεάζουν τον σχεδιασμό της.
- Στοχεύει στην ανάδειξη του περιβάλλοντος χώρου ως συνεχούς πράσινου διαδρόμου, που συνδέει το δάσος-πάρκο με την θάλασσα

Συμπεράσματα της πολεοδομικής μελέτης

- Η περιοχή μελέτης αποτελεί μια ζώνη με πολύ μεγάλο μήκος και περιορισμένο βάθος, η οποία συνιστά έναν επιμήκη διάδρομο σύνδεσης φυσικών στοιχείων (βουνό, θάλασσα, ρέματα) και διατρέχει τις παρυφές του οικιστικού ιστού της ανατολικής Θεσσαλονίκης.
- Πρόκειται για έναν «πράσινο διάδρομο» με εμβέλεια το ΠΣΘ και ειδικότερα το σύνολο του ανατολικού και νότιου τμήματος του ΠΣΘ.
- Ο περιβάλλον χώρος της Π.Τ. διακρίνεται σε ορισμένες επιμέρους ενότητες και τμήματα με διαφορετικά προβλήματα και χαρακτηριστικά.
- Σε πολλά σημεία έχει διαμορφωθεί ένας «φυσικός χώρος» λόγω της πυκνής φυσικής βλάστησης. Οι ανθρωπογενείς παρεμβάσεις σε αρκετά σημεία είναι εμφανείς (μπαζώματα από οικοδομές, ορισμένα παράνομα κτίσματα στα πρανή της ευρείας κοίτης κλπ.).
- Σε επιμέρους τμήματα υπάρχουν προβλήματα εφαρμογής της ρυμοτομίας καθώς και ανάγκη προσαρμογής της σε σχεδιαζόμενα ή υπό υλοποίηση έργα.
- Οι υφιστάμενες διαμορφώσεις εντοπίζονται σε ορισμένα σημεία και είναι κατά κανόνα σε μέτρια έως κακή κατάσταση.

Προτάσεις της πολεοδομικής μελέτης

Περιλαμβάνουν:

- Τον καθορισμό των πολεοδομικών στόχων και κατευθύνσεις για την ανάπτυξη της ευρύτερης περιβάλλουσας περιοχής.
- Ανασχεδιασμό των χρήσεων γης της ζώνης (ουσιαστικά της ζώνης δημόσιας ιδιοκτησίας) σε εξειδίκευση των στόχων και ειδικότερων κατευθύνσεων της ανάπτυξης.
- Τις τροποποιήσεις του ρυμοτομικού σχεδίου ώστε να ανταποκριθεί στις ανάγκες ανάπτυξης (η τροποποίηση αφορά μόνο τα τμήματα δημόσιας ιδιοκτησίας).

Αρχιτεκτονική μελέτη ανάπλασης

Η ειδική αρχιτεκτονική μελέτη (2,5 km) επιτυγχάνει:

- Την ανάδειξη του περιβάλλοντος χώρου.
- Την ενοποίηση δικτύων αστικών ελεύθερων χώρων.
- Την αποκατάσταση της συνέχειας και της προσπελασιμότητας (δημιουργία εγκάρσιων συνδέσεων).
- Επιλογή δραστηριοτήτων με όσον το δυνατόν λιγότερα δομημένα στοιχεία.
- Διατήρηση και ενίσχυση της φυσικής βλάστησης.
- Δημιουργία μιας ενιαίας διαδρομής πεζοδρόμου / ποδηλατοδρόμου και επιλεγμένα σημεία στάσης (εγκάρσιες συνδέσεις με τον αστικό ιστό).

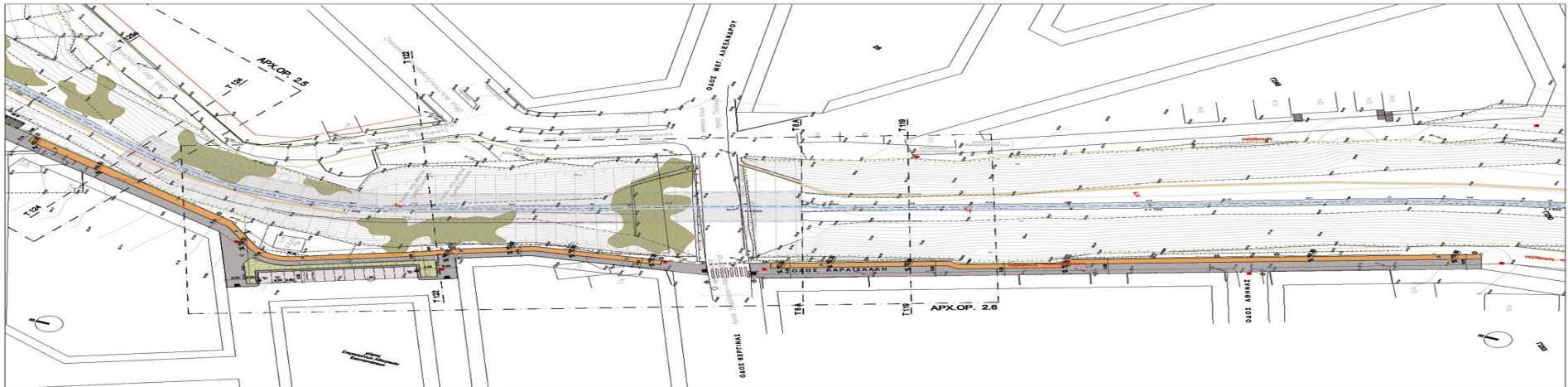

Πρόταση της ειδικής αρχιτεκτονικής μελέτης :

- Ενοποίηση της διαδρομής και των σημείων στάσης με την χρήση κατάλληλων υλικών και κοινού ύφους σχεδιασμού.
- Ένταξη κοινόχρηστων χώρων και πεζόδρομων που προβλέπονται από την Ρυμοτομία και την Πολεοδομική Μελέτη.
- Επεξεργασία εγκάρσιων συνδέσεων με τον αστικό ιστό και ανάδειξη προορισμών.
- Κατάλληλη διαχείριση διασταυρώσεων με οδικούς άξονες.
- Χώροι στάθμευσης όπου προβλέπονται από την Ρυμοτομία.
- Αστικός εξοπλισμός διαδρομής και σημείων στάσης.
- Φωτισμός και σήμανση σε όλο το μήκος της διαδρομής.
- Κατάλληλες διαμορφώσεις και τεχνικά έργα σε συνεργασία με τις υπόλοιπες μελέτες.

Αρχιτεκτονική μελέτη ανάπτυξης

Τμήμα διαδρομής στη συμβολή των ρεμάτων Μαλακοπής και Ελαιορέματος

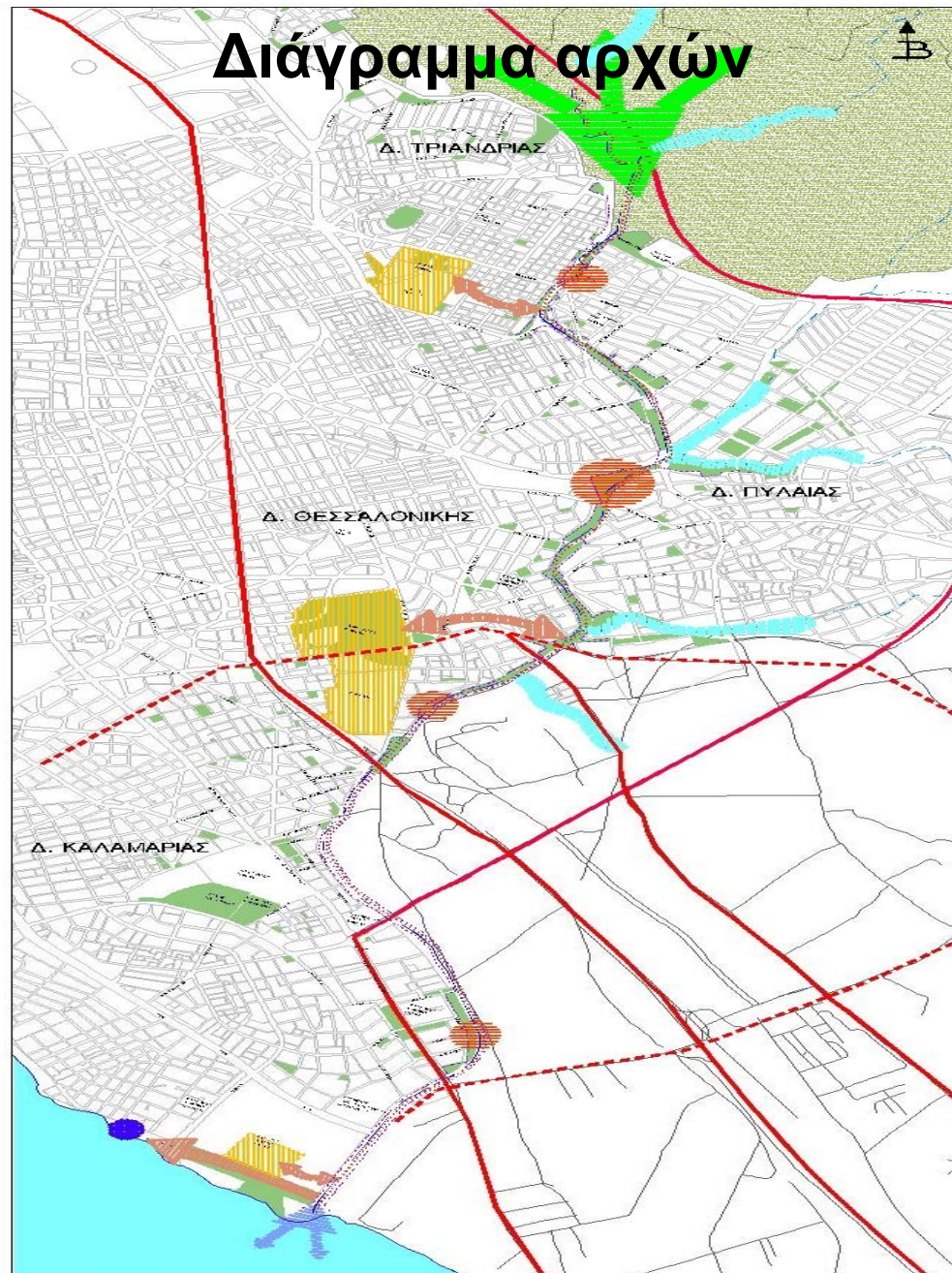
σημείο στάσης: Πολυγνώτου και Πραξαγόρα

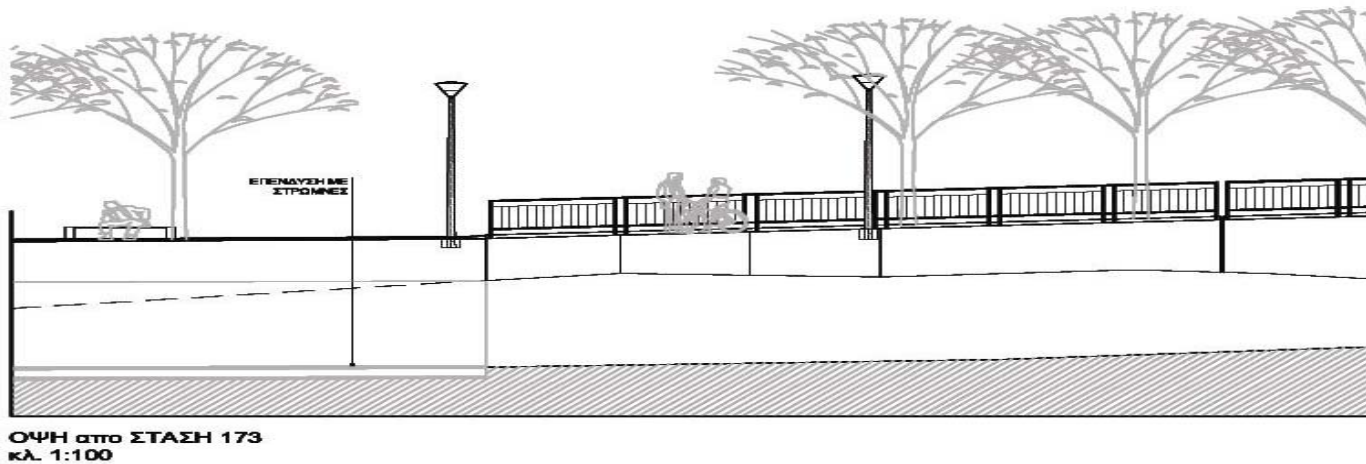
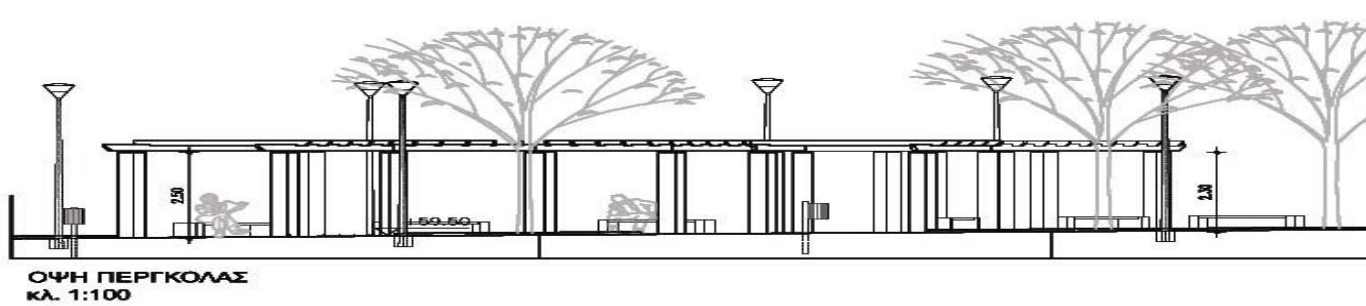
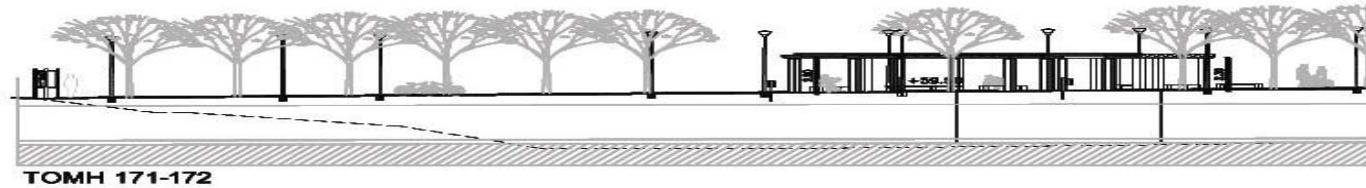
σημείο στάσης Ιερατικής Σχολής

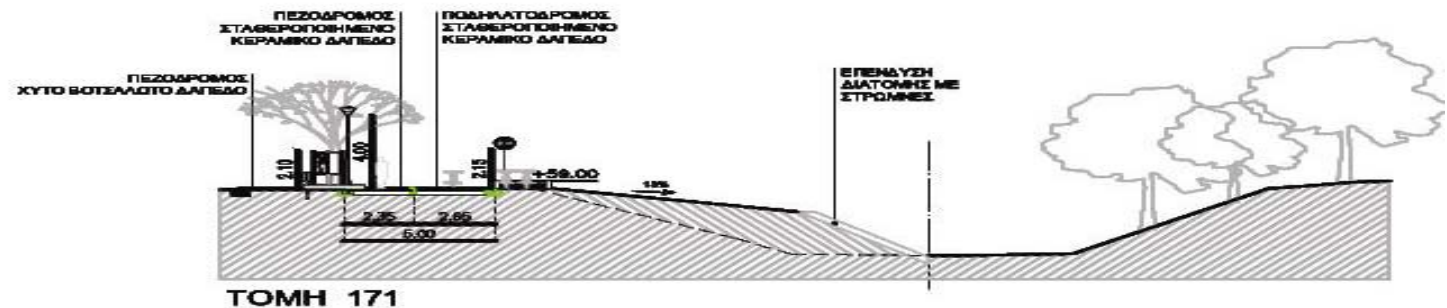
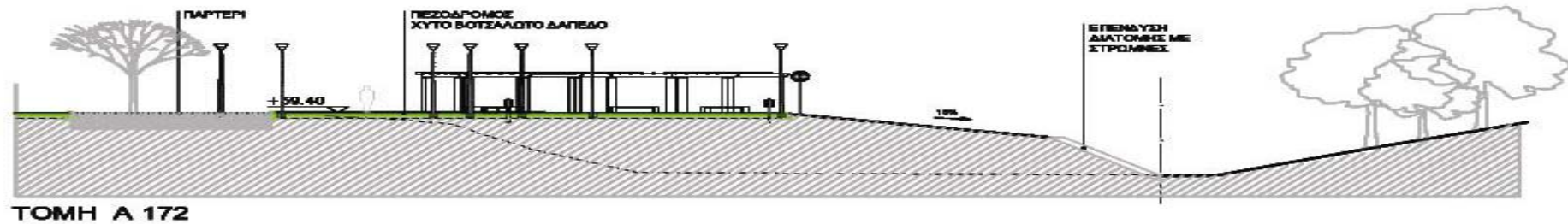
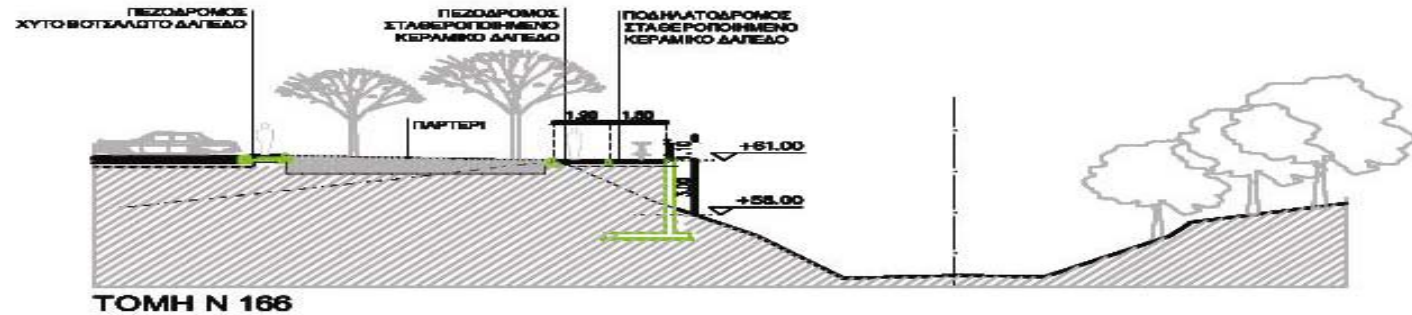
Αρχιτεκτονική μελέτη ανάπλασης

Διαμόρφωση διαδρομών και περιβάλλοντος χώρου σχέδια όψεων

Διαμόρφωση διαδρομών και περιβάλλοντος χώρου σχέδια τομών

Μελέτη φυτοτεχνικής διαμόρφωσης & έργων πρασίνου

- Παρεμβάσεις για την διαχείριση και βελτίωση της υφιστάμενης βλάστησης στη ζώνη της τάφρου
- Φυτεύσεις αρχιτεκτονικών διαμορφώσεων

Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Απόφαση Γ.Γ. Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων (2007):

(Αντιπλημμυρικό έργο και έργο διευθέτησης ροής των υδάτων)

- Περιβαλλοντικοί όροι κατά της φάσης κατασκευής (αέρια απόβλητα, θόρυβος, άδειες για τα υλικά, κ.α)
- Περιβαλλοντικοί όροι κατά τη φάση λειτουργίας (συντήρηση, καθαρισμός της κοίτης, παρακολούθηση των περιβαλλοντικών όρων).

Θετική απόφαση Νομαρχιακού Συμβουλίου Θεσσαλονίκης

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Π.Τ. είναι ένα **αντιπλημμυρικό** έργο, που, εκτός από την προστασία, θα συμβάλλει και στην **αναβάθμιση** της ποιότητας ζωής των κατοίκων της πόλης προσφέροντας:

- **Αναψυχή και ποιότητα ζωής** (πεζόδρομοι και ποδηλατόδρομοι).
- **Προστασία ανθρώπινης ζωής και περιουσίας** (προσθήκη επαρκών τεχνικών έργων για πλημμυρική παροχή 100ετίας και προστασία παρόχθιας έκτασης).
- **Βελτίωση της υγείας των κατοίκων** (αποφυγή στάσιμων νερών).
- **Προστασία από καταπάτηση χώρου Π.Τ.**
- **Αύξηση αριθμού χρηστών/προσβασιμότητα** των πολιτών στο **πράσινο** της πόλης.